

"ואכלתי חטאת היום" - אבל ביחס לאכילת הקרבנות, שאינה נעשית "לפני ה'", לא חלה ההוראה להימנע ממנהגי אבלות, ולכן יש להימנע מאכילתם (מלבד "קדשי שעה", שלגביהם אכן היתה "הוראת שעה" מיוחדת לאוכלם למרות האנינות).

(לקוטי שיחות ח"ז ע' 106 ואילך)

❖

כא

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּיטֵב בְּעֵינָיו (י, כ)

"הודה ולא בוש לומר: 'לא שמעתי'" (רש"י)

בגמרא⁷⁸ מופיעים הדברים בצורה שונה במקצת: "הודה ולא בוש לומר 'לא שמעתי', אלא אמר 'שמעתי ושכחתי'".

כלומר: הגמרא משבחת את משה בכך שלא אמר "לא שמעתי", אלא אמר "שמעתי ושכחתי"; ואילו לדעת רש"י משה אכן אמר "לא שמעתי"⁷⁹.

ויש לומר, שבמחלוקת זו הולכים הגמרא ורש"י לשיטתם במחלוקת קודמת⁸⁰ – מה היה תוכן טענת אהרן "ואכלתי חטאת היום הייטב בעיני ה'":

לדעת רש"י – טענת אהרן היתה "אם שמעת בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות", כלומר שיש לחלק בין "קדשי שעה" ל"קדשי דורות" מכוח הסברא, המחייבת ש"קדשי שעה" הם קלים יותר;

78. זבחים קא, ב.

79. כך פירש גם בספר זכרון כאן. לעומת זאת, רבים אחרים פירשו שגם כוונת רש"י היא כדברי הגמרא, שמשה אכן לא אמר "לא שמעתי" (אלא אמר "שמעתי ושכחתי"). אבל פירושם אינו מסתבר, שכן אילו היתה זו כוונתו - בוודאי לא היה מסתפק בהזכרת הדברים שמשה לא אמר ("לא שמעתי"), ומשמיט את העיקר - הדברים שמשה אמר ("שמעתי ושכחתי"). ויש לציין שגם בתורת כהנים הגרסה היא כגרסת רש"י.

80. ראה לעיל ביאור יט. עיין שם.

ואילו לדעת הגמרא – טענת אהרן היתה "קל-וחומר ממעשר הקל", כלומר שהחילוק בין "קדשי שעה ל"קדשי דורות" אינו חילוק שבסברא, אלא הוא נובע מהוראה מיוחדת של "קל-וחומר".

ומכאן היסוד למחלוקת ביניהם בענייננו:

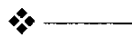
לדעת רש"י, שטענת אהרן היתה עניין שבסברא – אין מקום לומר על כך "שמעתי ושכחתי"⁸¹, שכן הביטוי "שכחה" אינו מתאים ביחס לסברא (ניתן לטעות בסברא, אבל אי-אפשר "לשכוח" אותה);

ואילו לדעת הגמרא, שטענת אהרן היתה מבוססת על הוראה של "קל-וחומר" – ניתן בהחלט לומר שמשה אכן שמע הוראה זו מהקב"ה, אך לאחר-מכן שכח אותה.

***

(לקוטי שיחות ח"ז ע' 109 ואילך; חכ"ז ע' 70 ואילך)

הוראה

כב

כָּל מִפְּרֶסֶת פְּרָסָה וְשִׁמְעֵת שָׁמַע פְּרֶסֶת מַעֲלַת גֵּרָה
בְּבִהְמָה אֹתָהּ תֹאכְלוּ (יא, ג)

ביאור משמעותם של שני סימני הטהרה – "מפרסת פרסה" ו"מעלת גרה" – בעבודת האדם:

הבהמה – היא משל ל"בהמה" שבליבו של אדם, הנפש הבהמית שבו, העוסקת בצרכיו הגשמיים של האדם: אכילה, שתייה, שינה וכדומה; וביחס ל"בהמה" זו יש להבטיח שהיא תהיה "בהמה טהורה" – כלומר

81. נוסף לקשיים בפשט הכתוב המתעוררים לפי שיטת הגמרא: (א) וכי זהו גודל שבחו של משה – שאמר את האמת ("שמעתי ושכחתי") ולא שיקר (ואמר "לא שמעתי")?! (ב) אם אמנם משה שמע את הדברים קודם לכן מהקב"ה, כיצד ניתן לומר על כך "וייטב בעיניו" – וכי איזו חשיבות יש לכך שהדברים הוטבו בעיניו של משה, אם מדובר בדבריו המפורשים של הקב"ה?